

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Comunicat. — Adunarea generală ordinară a „Solidarității”.

Dela „Solidaritatea”.

Comunicat.

În conformitate cu hotărârile adunării generale din 6 crt., rugăm stăruitor băncile noastre să se conformeze recomandărilor din această adunare, supunându-se dispozițiilor legii de conversiune, prin facerea reducerilor față de debitori și uzând de prevederile art. 52 din lege față de creditori.

Deasemenea rugăm să ni se comunice depuștii fără întârziere cazurile concrete, când unii indivizi ar îndrăzni să facă propagandă pentru neplata datoriilor, indicându-ni-le cu toată preciziunea.

Sibiu, 9 Maiu 1934.

„Solidaritatea”.

Adunarea generală ordinară a „Solidarității”.

Duminecă, 6 crt., s'a ținut la Cluj, în sala festivă a Camerei de Industrie și Comerț, adunarea generală ordinară a „Solidarității” pentru ultimii doi ani de activitate (1932 și 1933).

Adunarea a fost prezidată de dl Dr. Aurel Vlad, președintele asociației, care după ce constată împlinirea tuturor condițiilor statutare, atât în ceea ce privește publicarea bilanșurilor și a convocării, cât și privitor la numărul reprezentanților instituțiilor-membre la adunare, declară deschisă ședința adunării generale ordinare.

În virtutea §-ului 40 din Statute, președintele numește notar al adunării pe dl I. Olteanu, secretarul asociației, scrutinători pe dnii: Dr. Traian Nichiciu, procurist la suc. băncii „Albina” — Cluj și Virgil Comșa, director la Banca Centrală — Cluj,

bărbați de încredere și verificatori Rezoluției verbal pe dnii: Marius Păgulea, directorul suc. băncii „Albina” — Cluj și Singurian Gherman, avocat — Cluj.

Pe de altă parte, de a se intra în desbaterea ordinară pe ziua de 6 mai, secretarul asociației rostește următoarea scurtă cuvântare, evocatoare a marelui nostru trecut și a trecutului lui Dr. Iosif Maiorescu, fost membru în consiliu, și a lui Dr. Victor Bontescu, unul dintre cei mai curajoși, pricepuți și distinși luptători ai asociației.

După cuvintele secretarului, adunarea generală, în semn de pioasă amintire, în-

chină, câteva momente de făcere și reculegere în memoria celor doi dispăruți.

Se intră apoi în ordinea de zi, conexându-se punctele 1, 2 și 5 din aceasta, pentru a fi desbătute concomitent.

Raportori ai celor 3 puncte: Dr. Mihai Veliciu și I. Olteanu. Dl. I. Olteanu, secretarul asociației, citește raportul, pe care l-a întocmit în numele consiliului de administrație și care cuprinde gestiunea materială a asociației pe 1932, 1933, precum și activitatea propriu zisă a „Solidarității”, de când s'a ivit problema conversiunii și până acum.

Iată raportul:

Onorată adunare generală,

Adunarea generală ordinară prezentă urma să se țină după cum bine știți, în ziua de 25 Martie a. e.

Din cauza numeroaselor intervenții, pe cari trebuia să le facem în aceea vreme în legătură cu noua lege de converstune însă, am fost nevoiți să o amânăm pe ziua de astăzi.

Aceasta este singura explicație pentru care adunarea generală din 25 Martie a. e., nu a putut fi ținută.

(Urmează darea de seamă asupra gestiunii materiale a asociației pe anii 1932 și 1933).

Luând act de partea materială a raportului și de raportul comitetului de cenzori, publicat odată cu bilanțul în „Revista Economică”, Vă rugăm să binevoiți a aproba ambele bilanșuri și conturile de Profit și Pierdere pe anii 1932, 1933, dând totodată cuvenita descărcare, atât consiliului de administrație, cât și comitetului de cenzori.

Și acum să trecem la partea a doua din darea noastră de seamă, cea mai importantă.

Domnilor,

Problema conversiunii au născut-o împrejurările economice nefaste ale vremurilor, pe cari le trăim.

Este un adevăr, pe care noi nu l-am contestat niciodată.

Dar pe lângă acest adevăr, experiența ^{tar} ^{Re} ^{si} ^{or} ⁱⁿ⁻ cari s'au depănat în fața ochilor noștri, ce și or la suprafață și un al doilea: Exagerarea crea- ⁱⁿ⁻ propriu zise ale crizei.

Un mare economist francez susține, că crizele sunt numai într-o înfimă măsură rezultatul fenomenelor naturale, economice. Restul se datorează exclusiv psihozelor, care se formează — voită, sau fatal — în jurul acestor fenomene.

Combaterea acestei psihoze, reducerea răului la limitele lui reale, iată care a fost în linie generală activitatea asociației, pe care o compuneți Dvoastră.

Dar, pentru a recunoaște acest al doilea adevăr, nu trebuie să cerem ajutorul vre-unui economist francez, englez, sau de altă nație, căci noi avem aci, în cuprinsul hotarelor noastre un economist mult mai bun și unul dintre cei mai neîntrețuți psihologi: judecata poporului, trecută prin filtrul secolelor. Această judecată românească spune tot atât de limpede, ca și economistul francez, că în vreme de criză oamenii fac din țânțar armăsar.

Adaptând pentru zilele noastre această zicală, noi vom spune: Din țânțar, oamenii au făcut cal de bătaie.

Și nimeni nu poate contesta că, ani de rândul, cel mai bun cal de bătaie al lumii politicianiste dela noi, nu ar fi fost problema conversiunii.

Acest fapt nu mai este astăzi un simplu adevăr numai. El înseamnă ceva mai mult: Una de căpetenie a lumii politice dela noi, care în loc să rezolve, *exploatează* ani întregi cea mai enervantă problemă din câte a cunoscut România de după războiu.

— Cine a sesizat întâia oară problema conversiunii la noi în țară?

Dl. Ion Scutaru își revendică pentru sine această tristă celebritate.

Acel, cari au făcut însă ca această problemă să apară și să plutească mereu la suprafață, au fost debitorii — în special debitorii mari — prin asociațiile lor.

— La început toată acțiunea acestora părea îndreptată în contra cametelor. De aceea și prima asociație a debitorilor s'a numit: „Liga contra cametelor“.

Nici una dintre instituțiile noastre nu au avut să se plângă împotriva dezideratului acesta de a reduce dobânzile, căci instituțiile noastre nu făceau cămătărie.

Dimpotrivă este interesant să cităm ce se scria în „Revista Economică” în legătură cu această chestiune, în 3 Ianuarie 1931 (pag. 3 sub titlul: „Normalizarea dobânzilor — însemnări pe marginea proiectului de lege contra cametelor“).

Citez cuvânt de cuvânt: „Dobânda legală și „dobânda maximă prevăzute în proiect sunt *prea urcate*. Și laicii neînțiași în tainele finanței știu, „că nici un ram de producție nu suportă azi do- „bânzi mai mari de 7—8%, ba agricultura, care „nu-și încasează nici efectivele investite, nu su- „portă nici aceste procente“.

„Pentru ce atunci să se fixeze dobânda legală la 14% și aceea maximă la 18%?

Și mai departe:

„In concreto credem, că dobânda legală „trebuie stabilită la 6%, cel mult la 8%, iar do-

„bânda maximă la 10%, sau cel mult la 12%, urmând ca institutele sănătoase să acorde împrumuturi sigure cu 8—10%“.

Iar cât privește măsurile de luat împotriva cămătarilor, iată ce spunea acelaș organ al „Solidarității“, în acelaș articol amintit:

„Dacă autorul proiectului înțelege totuși să penalizeze în cuprinsul legii civile contra cametei și infracțiunea cămătăriei, trebuie să decelare sancțiunea cu caracter de ordine publică și să admită urmărirea din ofietu și nu numai la cererea părții lezate!“

Acestea sunt păreri, domnilor, cari au pornit din rândurile noastre pe vremea, când se discută în Parlament legea contra cametelor.

Această lege, după cum bine știți, a stabilit o dobândă legală de 2% peste scontul BNR. și o dobândă convențională de 6% peste scontul BNR.

Legea cametei a fost votată în luna Aprilie 1931.

Modificarea s'a făcut în acelaș an, 27 Iulie.

Mult înainte a acestor fapte, asociațiunile de debitori nu se mai mulțumeau să formuleze numai deziderate, cari să intereseze reducerea dobânzilor numai.

Conversiunea a prins însă o consistență teoretică abia după apariția celor 3 planuri atât de cunoscute: Planul Manoilescu, Madgearu și Argetoianu.

În ce constău aceste 3 planuri?

Planul Manoilescu prevedea înlocuirea creanțelor cu titluri de rentă de Stat, cu o dobândă de 10%.

Această rentă de Stat urma să fie oferită creditorilor în locul creanțelor agricole, iar Statul, care bineînțeles urma să garanteze aceste titluri de rentă, trebuia să plătească anual amortismentul și dobânzile.

E lucru cert, că din partea creditorilor nu s'ar fi întâmpinat nici o rezistență pentru punerea în aplicare a planului Manoilescu.

Dar de unde plătea Statul?

Din încasările, pe cari le făcea dela debitorii agricoli?

Aceste încasări însă nu puteau acoperi amortismentul și dobânda, pentru că debitorii agricoli, cari nu plăteau băncilor, erau mai puțin dispuși să plătească Statului. Și atunci planul Manoilescu presupunea o majorare a bugetului cu 7, 2—9, 6 miliarde.

Planul Madgearu preconiza o înțelegere cu debitorii, pe urma căreia, după ce creanța a fost redusă, aceasta să fie trecută pe mâna unei instituții, care însă nu avea de unde să plătească contravaloarea ei la mâna creditorului.

În fine al treilea plan, planul Argetoianu scindează creanța în două: o parte (50%) să rămână sub prevederile dreptului comun, iar restul să fie preluat parte de Stat (40%), parte să fie redus (10%) benevol din partea creditorilor.

Planurile Manoilescu-Madgearu-Argetoianu au fost elaborate în cursul anului 1930.

Abia în anul 1931 conversiunea a intrat în faza practică.

La 2 Noembrie 1931 s'au produs declarațiile M. Sale Regelui la Academia de agricultură din București.

Primul anteproiect de conversiune a fost prezentat Consiliului de Miniștri în 6 Noembrie 1931.

În 18 Decembrie acelaș an se depune la Camera primul proiect de conversiune al guvernului Iorga-Argetoianu.

În aceeaș zi se votează suspendarea executărilor silite până la 15 Februarie 1932.

— Nu putem trece peste evenimentele anului 1931 însă, fără a aminti de marile convulsii, la cari au fost supuse instituțiile bancare încă din vara acestui an.

Într'adevăr, datorită sunurilor din ce în ce mai accentuate, că guvernul se ocupă serios cu facerea unui plan de conversiune, deponenții ridică rând pe rând depunerile.

Trei mari instituții bancare se prăbușesc în acest an.

Dintre aceste 3, cea mai importantă a fost Banca Marmorosch Blank & Co., pentru care Statul român a sacrificat multe miliarde — vom vedea între cari împrejurări.

Banca Blank cere concordat în ziua de 27 Octombrie 1931.

În legătură cu aceste ridicări de depuneri, cari se cifrau la circa 12 miliarde, „Solidaritatea“ înaintează primul memoriu către guvern, la 3 Noembrie 1931, cerând ocrotire legală împotriva asaltului deponenților. Concomitent cu acest memoriu, „Solidaritatea“ înaintează și un proiect de lege pentru restrângerea dreptului de a ridica depunerile dela bănci.

Rezultatul acestui memoriu a fost nul.

Guvernul nu a luat nici o măsură.

Singură Banca Națională a României a înțins o mână de ajutor în această bătălie, dată cu forțe inegale, prin reescontul, pe care l-a acordat instituțiilor mai de seamă din țară.

Dar dacă guvernul Iorga-Argetoianu nu a luat nici o măsură pentru salvarea băncilor după căderea Băncii Blank, în schimb acelaș guvern a prezentat — după cum am mai spus — un proiect de conversiune, asupra căruia discuțiile s'au prelungit luni de zile, în vreme ce băncile erau

legate de mâini și de picioare prin suspendarea execuțiilor silite la 18 Decembrie 1931.

Prăpădul inaugurat de împrejurări este dublat de măsurile guvernului, luate tocmat pe dos.

Haosul își face apariția prin nepriceperea, neputința, sau reaua credință a guvernului de pe atunci.

Seizată de aceste triste evenimente, „Solidaritatea” convoacă o consfătuire a băncilor românești din Ardeal pentru 10 și 11 Ianuarie 1932, consfătuire, care a continuat și în 24 Ianuarie acelaș an la Cluj.

Rezultatul acestor consfătuiri a fost consemnat, în mod amănunțit, într'o broșură cunoscută D-voastre. și intitulată: „Problema asanării datorită agricole în lumina discuțiilor și deciziunilor documentare din adunarea băncilor românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș” (Cluj, Tip. Cartea Românească 1932).

Hotărârțile luate în aceste consfătuiri spun nou în esență :

- a) amânarea debaterii proiectului de conversiune până la stabilirea exactă a sumei datorită agricole ;
- b) votarea unei legi, în virtutea căreia debitorii să fie obligați — până la votarea legii de conversiune — să plătească numai dobânzile, capitalul urmând să fie achitat conform legii de conversiune, ce se va vota ;
- c) reglementarea restituirii depozitelor pt. bănei.

— Tăvălugul odată pornit, nu a mai putut fi oprit însă, cu toate intervențiile noastre,

Și astfel la 19 Aprilie 1932, legea de conversiune intitulată „Legea pentru asanarea datorită agricole”, intră în vigoare.

Domnilor, este cu totul de prisos să mai amintim „principiile” acestei legi.

Și este cu totul de prisos să mai vorbim de principii, când pomenim de legea Argetoianu, pentru că singurul principiu, care îi formează fundamentul, este acela de a nu fi avut la bază absolut nici un principiu.

Legea Argetoianu înseamnă consfințirea prin însăși litera legii a haosului, juridic, economic și moral.

Cu ocazia discuției proiectului de lege, interesele băncilor noastre au fost magistral apărute printr'un discurs al d-lui Victor Bontescu, rostit în 8 Aprilie 1932 la Senat

Tot pentru apărarea băncilor noastre au mai vorbit și d-nii Dr. Titus Mălai, Dr. Mihai Șerban, Dr. Cătuneanu, D. R. Ioanițescu, etc.

Dar nu numai persoane singuratiche și-au spus cuvântul lor în această chestiune.

Partidul Poporului de sub președinția d-lui Mareșal Averescu, a cerut, printr'o declarație oficială, citită în Parlament, ocrotirea băncilor noastre.

Și mai este încă cineva, care a vorbit foarte frumos în legătură cu problema asanării datorită agricole și salvarea instituțiilor românești de credit dela noi.

Un om modest, dar un om de o pregătire intelectuală incontestabilă, precum autoritatea sa morală cel puțin tot atât de incontestabilă este : dl prof. Axente Banciu dela Brașov.

Dânsul a rostit la Senat, cu ocazia discuției la Mesajul Tronului (7 Decembrie 1931), cel dintâiu discurs, care a răsunit în incinta Parlamentului pentru băncile românești din Transilvania.

În urma acestor intervenții, a memoriilor asociației, precum și în urma stăruințelor personale continue ale dlui senator Ionel Comșa, s'a votat faimosul articol 55 din legea Argetoianu, care obliga Statul să acopere toate pagubele suferite denoi prin conversiune.

Mulți spun, că acest articol din lege nu avea nici un rezultat practic pentru noi.

Și totuși, domnilor, ar fi avut un rezultat : Dacă guvernul Vaida, în loc să-l abroge, l-ar fi menținut, se putea încheia — în virtutea acestui articol din lege — o convenție între Banca Națională a României și „Solidaritatea”, care să fie ajutat măcar în parte băncile noastre.

Dar ori cum, acest art. 55 își are importanța lui. Căci prin el a fost recunoscut în mod oficial din partea unui guvern prezidat și condus de neardeleni, îndreptățirea băncilor românești din Ardeal la acelaș regim din partea Statului, de care s'au bucurat și se bucură mereu cooperativele.

Aceasta este importanța art. 55 din legea Argetoianu : El este un argument puternic în mâinile noastre, nu numai pentru că recunoaște îndreptățirea băncilor noastre la un regim egal cu al cooperativei, ci, mai ales, pentru că această recunoaștere oficială emană dela persoane, cari nu-și au origina aci în Ardeal.

Tuturor, celor cari pe chestiunea băncilor noastre ne învinovătesc în mod greșit, sau în mod voit, de regionalism, le răspunde mai bine chiar decât noi acest art. 55, votat de Parlamentul lorga-Argetoianu.

Domnilor, Parlamentul lorga-Argetoianu a mai votat o lege, care interesa în special cercurile bancare : Legea lichidării judiciare, care era un fel de concordat — un concordat mult mai favorabil decât toate concordatele cunoscute până atunci.

Această lege a lichidării judiciare a fost întrebuințată de noi — dat fiind că art. 55 pomenit nu a fost urmat din partea guvernului de nici un fel de efectiv — ca o armă de apărare — un fel de apărare teoretică, pentru că nu s'a ajuns să se treacă și la aplicare — în adunarea generală extraordinară a „Solidarității“ din 8 Maiu 1932, când s'a decis ca toate băncile românești din Ardeal să convoace adunări generale extraordinare, pe una și aceeași zi, consiliile de administrație respective urmând să ceară acestor adunări generale autorizația formală pentru a putea face apel la lichidarea judiciară, atunci când vor crede ele de cuviință.

Ei bine, trebuie să mărturisim, că hotărârile adunării generale extraordinare dela 8 Maiu 1932, nu au fost întocmai respectate din partea tuturilor băncilor noastre.

A intervenit o mică defecțiune, care ne-a obligat să ținem o a doua adunare generală la 12 Iunie 1932, când s'a cerut formal tuturilor băncilor să convoace acele adunări generale pe ziua de 30 Iulie, același an, ceea ce s'a și făcut apoi, fără o singură excepție măcar.

— La 31 Maiu 1932, guvernul Iorga-Argetoianu cade.

Îi urmează guvernul Maniu, care modifică legea Argetoianu printr'un articol unic, promulgat în 26 Octombrie 1932.

În legătură cu modificarea legii Argetoianu, „Solidaritatea“ convoacă în 7 Septembrie 1932, o adunare generală extraordinară în București, la care, pe lângă membrii ordinari, au participat și o serie de parlamentari.

Cu această ocazie se prezintă un proiect asupra asanării datoritiilor agricole, elaborat de dnii Dr. Vlad, Dr. Bontescu și Dr. Boreia.

Acest proiect — un proiect de principii — este aprobat de adunarea generală a „Solidarității“, și înaintat guvernului.

Proiectul a fost tradus și în limba franceză pentru a putea fi cunoscut și de experții străini.

Esența acestui proiect o forma finanțarea conversiunii prin înființarea unei bănci a conversiunii din transformarea Băncii Agriculturii, din contribuția capitalului străin sub formă de împrumut, și dintr'o subscripție publică internă reglementată prin lege.

Guvernul Maniu nu a ținut seamă de acest proiect.

În schimb, legea Maniu cuprinde două inovații, dintre cari una a fost introdusă, după nenumărate intervenții, la insistența „Solidarității“:

1. O încercare — neisbucită — de a împăca în răstimpul dela 26 Octombrie 1932 — 26 Aprilie 1933, debitorii cu creditorii pe cale de înțelegere prin bună învoială (§. 6. din art. unic) și

2. Moratoriul bancar (§. 9).

Domnilor, acest faimos moratoriu bancar, care trebuia legiferat încă din toamna anului 1931 — de când cu convulsiunile fără precedent, la cari a fost supusă viața bancară a țării — a fost mereu și îndărătnic refuzat din partea guvernului Iorga-Argetoianu, pe motivul, că face rea impresie în străinătate.

În schimb legea Argetoianu, care a oprit respirația economică a țării întregi, era considerată — din partea autorilor legii, bineînțeles — inofensivă pentru judecata, pe care și-o forma aceeași străinătate față de noi.

Guvernul Maniu a introdus însă moratoriul bancar și toată lumea a putut constata, că introducerea acestui moratoriu nu a atras nici o critică asupra capului nostru din partea străinătății.

— Încercarea făcută prin legea Maniu de a împăca pe debitorii cu creditorii pe cale de înțelegere prin bună învoială, nu a izbutit, pentru simplul motiv, că debitorii agricoli, datorită propagandei demagogice de pe safe, nu s'au prezentat peste tot la ghișeurile băncilor.

De altă parte, legea Argetoianu, modificată prin legea Maniu, tot inaplicabilă a rămas.

Ce e mai mult: La 17 Noembrie 1932, Înalta Curte de Casație a declarat o serie de articole din legea Argetoianu neconstituționale.

Abrogarea integrală a acestei legi prin urmare — cu toate declarațiile unor oameni politici (apărători ai constituției de altfel), că înaltul for judecătoresc nu are căderea să se pronunțe din punct de vedere economic și social — se impunea.

Înainte de a încheia însă capitolul asupra legii Maniu, ținem să facem o constatare: Această lege a menținut intact art. 55 din legea Argetoianu.

Domnilor, Legea Vaida a abrogat și legea dela 19 Aprilie și cea dela 26 Octombrie 1932.

Scopul legii Vaida a fost întreit:

1. Să fie constituțională, salvând în mod aparent principiul intangibilității creanței;
2. Să fie simplă de aplicat, fără prea multe formalități și fără a implica vre-un apel la forurile judecătorești pentru punerea ei în aplicare, și în fine;
3. Să determine pe creditorii să încheie convenții pe cale amiabilă cu debitorii.

Acest scop nu a fost atins.

În schimb, legea Vaida a abrogat odată cu legea Argetoianu și art. 55 din această lege, care prevedea despăgubirea băncilor noastre din partea Statului.

Abrogarea favorului înscris în lege pentru instituțiile noastre s'a făcut prin surprindere, căci de o parte la început era vorba numai de *modificarea* celorlalte 2 legi anterioare, pe de altă parte, după ce intenția guvernului de a aduce o lege cu totul nouă a fost cunoscută, ni s'a spus, că această nouă lege nu mai face nici un compartiment separat pentru cooperative și deci nici noi nu mai avem vre-un titlu pentru a reclama vre-un favor pentru băncile noastre.

Adevărul s'a cunoscut după votarea legii Cooperativelor li s'a făcut prin această lege un nou cadou de aproape 1½ miliarde, pe când băncile noastre au fost pur și simplu scoase din lege.

Pentru respectul adevărului trebuie să adăugăm, că această mare greșală dl Vaida a căutat să o corecteze prin votarea unui ajutor ulterior pe seama băncilor românești din Ardeal.

Nu vrem să tragem la îndoială bunele intenții ale dlui Alexandru Vaida-Voevod, constatăm însă, că votarea acestui ajutor, din cauza schimbării neașteptate de regim, nu s'a mai făcut.

Domnilor, oricât am vrea să fim de concisi pentru a nu abuza de răbdarea Dv., într'un raport este totuși imposibil să redăm toate faptele petrecute și în special nenumăratele intervenții făcute de noi în legătură cu aceste fapte.

Singure memoriile noastre în legătură cu preschimbarea polițelor agricole, când cu legea Maniu, formează o întreagă literatură, după cum decretul și ordonanțele ministeriale în legătură cu aceeași chestiune formează și ele o întreagă literatură.

— Fiindcă nu putem lungi la infinit acest raport, să trecem, domnilor, la Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Nimeni nu poate contesta, că despre Partidul Național-Liberal înainte de a veni la putere se zicea, că forma ultima rezervă de încredere a țării în ceea ce privește soluționarea conversiunii.

Dar abstracție făcând de acest considerent, mai erau și alte motive, cari îndreptățeau să se creadă, că Partidul Național-Liberal va soluționa într'un mod mai fericit problema conversiunii: Experiența atâtor ani, cari au scos la suprafață atâtea adevăruri — multe adevăruri mari, în legătură cu această spinoasă problemă.

Domnilor, faptele au dovedit, că aceste speranțe, cari s'au legat de noul guvern, n'au însemnat decât cel mult un nou prilej de dureroase decepții.

Noi am făcut și pe lângă actual guvern cuvenitele intervenții, pentru a se ține seamă de interesele băncilor noastre.

Dela început trebuie să o declarăm însă, — după cum am declarat-o chiar dela început și guvernului și opiniei publice, de altfel — că aceste intervenții nu priveau câtuși de puțin fondul în suși al problemei conversiunii.

Nu am discutat acest fond nici măcar cu două cuvinte.

Dimpotrivă, pentru a se isprăvi odată cu această problemă, am cerut și noi cea mai largă conversiune, condiționat ca ea să fie finanțată, așa după cum partidul Național-Liberal a făcut legământ în fața țării — și nu o singură dată, în această privință.

Fiindcă aveam temeri însă că această finanțare generală nu se va face, am cerut, în subsidiar, ajutorarea specială a băncilor noastre, dat fiind că aceste instituții reprezintă — ele singure, din punct de vedere economic — întreaga provincie a Transilvaniei.

Domnilor, am fost în audiență la dnt Dnu Brătianu, Tătăărăscu, Slăvescu, Lapedatu, Sassu, precum deasemenea ne-am prezentat, bineînțeles, și la dl Grigore Dumitrescu, Guvernatorul Băncii Naționale.

Toți ne au asigurat, că prin legea cea nouă se va ține cont de interesele legitime ale Ardealului, toți au declarat, că cultul economiilor nu va fi distrus în acest Ardeal, toți au afirmat că ne cunosc și că nu este nevoie de nici o pledoarie din partea noastră, deoarece activitatea noastră constituie cel mai bun certificat, cea mai bună pledoarie.

Am fost primiți, domnilor, cum n'am fost primiți niciodată din partea membrilor unui guvern, cu atâta înțelegere, cu atâta simpatie și am fost ascultați cu atâta interes, că mulți dintre membrii delegației noastre, oameni bătrâni, cu multă experiență, — față de cuvintele calde rostite dela locuri înalte — nu s'au putut reținea să nu-și exprime, la eșirea din cabinetele ministeriale, un sentiment de încredere și de adâncă recunoștință pentru recunoașterea și prețuirea cuvenită din partea guvernului român a străduințelor noastre neconținute timp de 6 decenii.

În sfârșit, în sfârșit, s'a găsit un guvern care își va da toată silința să scoată Ardealul românesc din ghiara morții economice, care îl amenință de ani de zile.

Partidul Național-Liberal, cu tradiții adânc naționaliste, partidul lui Ion și Ionel Brătianu, pentru cari Ardealul românesc a avut și va avea întotdeauna un adevărat cult, a trezit — prin declarațiile făcute de actualii conducători al acestui partid — cele mai justificate și mari speranțe.

Dar aburii acestui optimism — o spunem astăzi cu inima frântă de durere — s'au ridicat încetul pe încetul.

Din declarațiile amintite, Ardealul, până astăzi, nu a văzut nimic realizat.

Legea pentru lichidarea datorilor agricole și urbane a creat pentru instituțiile românești de aci, abia un regim de lichidare, sau poate nici măcar atât.

Cunoaștem această lege.

În partea care privește finanțarea converșiunii, ea se prezintă, până în momentul de față, cu măsuri de finanțare, numai pentru 4 instituții, afară de Banca Națională: Creditul Rural, Creditul Urban, Creditul Ipotecar Transitoriu și Casa Rurală.

Domnilor, nu răutatea vorbește din noi, când facem aceste constatări. Dar durerea, pe care o simțim la gândul, că pentru Ardealul românesc nu s'a făcut nimic în această privință, până în ceasul de față, ne constrânge să spunem adevărul întreg.

Dealtfel asupra acestei chestiuni vom mai reveni — evident — și va reveni asupra acestei chestiuni și dl. Dr. Mihai Velicu, care este raportorul punctului 5.

Deocămdată amintim numai, că din prilejul discuției în Parlament la legea actuală de converșiune ne-au luat apărarea:

P. S. S. Dr. Frențu, episcopul gr. cat. din Oradea prin discursul rostit la Mesaj.

Partidul Național Agrar, în mod oficial, prin două declarații cetite în Cameră și Senat, (o declarație cetită în Comisiuni, și alta în ședință publică).

Dl. M. Ghelmegeanu din Partidul Național-Tărănesc.

Dl. Pamfil Șeicaru, deputat și ziarist, și dl. Dr. Leon Seridon, deputat, membru al Partidului Național-Agrar.

Tot la acest loc trebuie să amintim din nou de dl. Pamfil Șeicaru, și pe dl. Cezar Petrescu, cari au considerat o datorie de onoare pentru Domniile lor, să se ocupe în coloanele ziarului „CURENTUL“ de problema băncilor românești din Ardeal, făcând comentariile euvenite și reproducând părți din broșura „Solidarității“, intitulată: „Capitalul Național din Ardeal și Problema Converșiunii“.

Deasemenea suntem datorii să amintim în acelaș fel pe dl. Grigore Filipescu pentru articolul elogios apărut în ziarul „Epoca“, pe dl. Alexandru Kirilăscu, pentru articolul de fond din ziarul „Gazeta“, pe dl. Axente Banciu pentru aprecierile din „Țara Bârsei“, după cum deasemenea avem un cuvânt de spus pentru „Țara

Noastră“ din București și „Telegraful Român“ din Sibiu.

— Și acum să facem o mică paranteză, pentru a vă mai raporta anumite lucruri în legătură cu activitatea asociației noastre pe anii trecuți.

Domnilor, în cursul anului 1933, când cu problema finanțării recoltei de cereale, guvernul Vaida, printr'un jurnal al Consiliului de Miniștri, a încredințat cu această operațiune, pentru teritoriul Ardealului bineînțeles, asociația noastră.

Ne-am prezentat cu acea ocazie la dl. ministru Radu Irimescu, comisarul guvernului încredințat cu supravegherea acestei operațiuni, și am expus condițiunile noastre minimale.

Ele au fost respinse și operațiunea a fost îndeplinită de alții, pe lângă condițiuni, pe cari noi nu le cunoaștem.

A fost prima ofertă făcută din partea instituțiilor noastre, de a servi — fără absolut nici un câștig pentru noi — autoritățile Statului.

Și aci ni s'au pus bețe în roate.

— Domnilor, atențiunea „Solidarității“ nu s'a mărginit numai la ocrotirea instituțiilor proprii, ci ea s'a extins și asupra tuturor acelorora, cari fac parte din aceste instituții, adică asupra funcționarilor băncilor noastre.

Încă în adunarea generală dela 8 Mai 1932, s'a hotărât să se dea acestora, prin asociația lor „Colegialitatea“, tot sprijinul de care au nevoie.

Și acest sprijin promis, nu a rămas simplă literă moartă:

Art. 125 din Legea pentru unificarea asigurațiilor sociale este cea mai bună dovadă.

Dl. ministru D. R. Ioanțescu a admis în întregime cererea „Solidarității“ de a fi ocrotite în mod eficace fondurile de pensii ale funcționarilor particulari.

Păcat, că regulamentul special al acestui art. 125 nu a fost redactat încă.

Sperăm însă, că și actualul Guvern va dovedi aceeaș înțelegere față de această chestiune.

În orice caz, „Solidaritatea“ va continua să vegheze și să acorde și mai departe tot sprijinul său în această privință.

Domnilor, câteva cuvinte despre raporturile asociațiunii noastre cu celelalte asociații bancare.

Străduința noastră principală, de când s'a ivit criza bancară, a fost realizarea unui front bancar unitar, care să poată acționa cu toată energia.

Această străduință a fost mereu zădărnicită din partea băncilor mari din capitală, cari pe de o parte erau mai puțin interesate la converșiune, pe de altă parte, și-au știut apăra interesele și fără noi.

Toată lumea a putut constata, că interesele băncilor mari au fost menajate, și cu ocazia primelor 3 legi de conversiune, și cu ocazia ultimei legi de această natură.

Tot greul a fost aruncat în spinarea băncilor din provincie, pentru cari interesul guvernelor a fost aproape disparent.

Am putea cita dovezi neîndoelnice în această privință, dar fiindcă aceste dovezi nu ne folosesc la nimic, renunțăm pur și simplu la ele.

.....
 În ceea ce privește raporturile asociației cu Banca Națională a României, dacă în trecut au fost și unele divergențe — pe chestia preschimbarii polițelor mai ales — astăzi putem afirma, că suntem în cele mai bune raporturi cu institutul nostru de emisiune.

.....
 Ar rămânea ceva de spus în legătură cu atitudinea deponenților și a acționarilor față de problema conversiunii.

Domnilor, această categorie de cetățeni s'a manifestat prea puțin.

De unde debitorii au ținut săptămânal multe adunări în Capitală, ca și în orașele din provincie, deponenții și acționarii au ținut abia câteva adunări, pe cari le poți număra pe degete. Astfel s'a ținut o adunare la București în 20 Noiembrie 1932, una la Ploiești în Decembrie același an, una la Sibiu în 26 Decembrie 1932, și una la Cluj în 5 Februarie 1933.

De asemenea s'au mai ținut unele adunări la București în cursul anului 1933, dar fără vre-un ecou deosebit.

Deponenții și acționarii cred prea mult în ceea ce se cheamă drept de proprietate, și această credință, care își află o deplină justificare pentru vremurile trecute, îi determină să se mențină într'o atitudine quasi-pasivă.

.....
 Și acum să revenim la durerile noastre propriu zise.

Domnilor, durerile noastre, am spus-o în nenumărate rânduri, și acest adevăr *nestrămutat* rămâne până la urmă — nu sunt numai ale noastre.

Interesele băncilor românești din Ardeal se confundă cu interesele economice și chiar naționale celor aproape 4 milioane de suflete românești din această provincie.

— Legea pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbane — după toate asigurările date — este ultima lege de conversiune.

Din partea noastră spunem doar atât: Să dea Dumnezeu să fie ultima. Aceasta e și dorința noastră.

Dar tocmai fiindcă această lege vrea să fie ultima, noi avem astăzi datoria imperativă de a examina lucrurile din toate punctele de vedere, pentru a ne da seama de situația ca ni s'a creat, fiindcă ne aflăm la o adevărată răscruce a existenței noastre.

Domnilor, acest adevăr, faptul, că ne aflăm astăzi între viață și mormânt, constituie suficient motiv pentru a ne determina să judecăm cu toată seriozitatea și gravitatea lucrurile, pe de o parte; de altă parte, același considerent ne dă dreptul să fim ascultați, de această dată măcar, cu toată atențiunea din partea forurilor, cari decid asupra existenței noastre.

Dar pe lângă acest considerent, trebuie să se țină seamă și de un altul.

Noi aceștia, cari suntem grupați în jurul „Solidarității“, suntem toți Români și anume Români din acei, cari consideră că s'ar necinosti pe ei înșiși dacă în cadrele acestei asociații și între împrejurările actuale și-ar permite luxul să facă vre-o politică în afară de politica intereselor naționale românești pentru româneasca provincie a Ardealului.

Cuvântul de astăzi trebuie să cântărească nu numai atât, cât trebuia să cântărească în fața guvernelor noastre cuvântul deceniilor de muncă și sacrificii din trecut, ci acest cuvânt, care se va desprinde din această adunare, trebuie să tragă în cumpănă, în fața ori cui, tot atât de greu cât cântăresc interesele românismului din trecut și viitor împreună, aci în Transilvania.

Tocmai pentru aceste motive vom fi cât mai conclși în expresiuni.

Gravitatea excepțională a momentelor de față fac cu totul de prisos orice frazeologie și înfrumusețări, pe cari le considerăm inutile.

În această ordine de idei, cumpănind toate faptele anilor din urmă în legătură cu așa zisa problemă a conversiunii și conexând aceste fapte cu situația ce ni s'a creat nouă institutelor românești de credit din Ardeal și prin noi întregii populației românești din această provincie, stabilim următoarele:

1. *Tot ce s'a făcut până acum, s'a făcut NUMAI în folosul băncilor mari, dintre cari unele străine de aspirațiunile neamului nostru.*

Statul a sacrificat — zadarnic — multe miliarde pentru o singură instituție.

Pentru a învedera opiniei publice contrastul între tratamentul, de care s'au bucurat băncile mari — dintre cari, repetăm, unele străine de acest neam — și băncile noastre țărănești, amintim constatarea care s'a mai făcut:

Pentru Banca Marmorosch, Blank & Co., Argetoianu, fostul ministru de finanțe din guvernul Iorga, a fost în stare să pericliteze însăși stabilizarea monetară.

Pentru aceeași bancă, același ministru de finanțe, umbla cu decretul de moratoriu bancar în buzunar, iar, când după căderea acesteia am îndrăznit să-l cerem noi, ni l-a refuzat cu toată îndărătnicia, afirmând, că face rea impresie în străinătate.

În aceeași ordine de idei: Toate legile de conversiune cunoscute până acum au menajat numai interesele băncilor mari, sacrificând fără jenă TOATE băncile țărănilor.

2. Sub raportul distrugerii băncilor țărănești, cea mai grea lovitură i se aplică Ardealului, căci TOATE băncile românești din această provincie sunt bănci țărănești. Cooperativele sunt aci în număr disparent. Ele nu contează pentru o populație de aproape 4 milioane.
3. Legile de conversiune ating într-o măsură cu totul neglijabilă băncile minoritare.

În această privință fac excepție băncile săsești, cari sunt și ele toate la pământ.

Toate celelalte bănci minoritare însă înfloresc și astăzi, ca în cele mai bune vremuri.

Aceste instituții minoritare vor ajunge să stăpânească — ele singure — piața Ardealului și viața economică din această provincie.

Opera lor, după ce vor ajunge a tot stăpânitoare, va însemna o operă de improprietărire a elementului maghiar, pe prețuri de batjocură, din mâna țăranului român, care în lipsă de credit românesc va fi constrâns să ajungă tributarul acestora.

Cu referire la actuala lege de conversiune în special:

4. Instituțiile românești de credit din Ardeal, fără a mai discuta legea, declară, că vor s'o aplice.
5. Aceleași instituții, fiind însă complet lipsite de mijloacele necesare pentru a putea aplica această lege, pretind pentru ele aceleași măsuri de ocrotire, cari s'au luat pentru cele 4 instituțiuni din Vechiul Regat: Creditul Rural, Creditul Urban, Creditul Ipotecar Tranzitoriu și Casa Rurală, adecă acoperirea integrală a pagubelor lor, provenite din conversiune, prin sacrificii din partea Statului.
6. Statul, care a sacrificat miliarde pentru o singură instituție, nu poate refuza astăzi un sacrificiu de Lei 150 Milioane anual — în curs de 10—15 ani — pentru aproape 4 milioane de țărani români din Transilvania.

Acest sacrificiu se poate face în virtutea dispozițiilor art. 62 din lege.

Ca încheiere:

7. Acelora, cari trâmbițează urbi et orbi, că vremea vechilor instituții de credit a apus, le răspundem: Într'adevăr, vremea acestor instituții va apune și ea odată, dar numai atunci când în locul lor vor răsări ALTELE, cel puțin egale celor de acum.
Astăzi însă nu vedem nici urmă de instituții noi, nici măcar în gândul politicianilor demagogi.
8. Toate ajutoarele, cari se dau băncilor din Ardeal, vor trebui împărțite proporțional fiecărei instituții, care nu se află în faliment sau concordat, pentru că fiecare dintre acestea au luat parte efectivă la opera de improprietărire a țăranilor din Ardeal, timp de 60 ani.
9. Părăsirea intereselor celor 4 milioane de țărani români din Ardeal, prin distrugerea instituțiilor lor de credit și deci prin aservirea lor cămătăriei ordinare, sau băncilor minoritare, ar echivala cu o trădare de neam.

Nu putem crede în stare de un asemenea act nici un partid politic românesc din țară.

10. Considerăm, că este sub demnitatea noastră să răspundem acelora, cari ar îndrăzni să ne acuze de regionalism, pentru că ne facem și astăzi, ca și în trecut, nestrămutat, datorii

față de milioanele de țărani români din cuprinsul Transilvaniei.

Dr. Mihai Veliciu, membru în consiliu, își susține raportul asupra Legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane din 7 Aprilie a. c. precum urmează:

Onorată Adunare Generală,

În examinarea legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, ne mărginim la studierea chestiunilor esențiale, pentru a putea trage concluziunile necesare în vederea stabilirii atitudinii unitare și solidare a tuturor băncilor membre față de această lege. În ce privește aplicarea respective interpretarea legii, rămâne ca consiliul de administrație să dea instrucțiunile cuvenite, cari se vor publica după apariția regulamentului legii.

I. Principiile de lichidare a datoriiilor în legea care ne preocupă se bazează pe consimțământul reciproc al creditorilor și al debitorilor de a lichida aceste datorii în conformitate cu prevederile capitolului I și II din lege. Într'adevăr legiutorul pare că nu impune creditorului reducerea și eşalonarea creanței, ci o consideră de acceptată, consimțită de creditor, dacă creditorul nu face declarație de neacceptare în condițiile și formele prevăzute de art. 40 și următorii din lege. În consecință pare că dispozițiile acestei legi n'ar contraveni art. 17 din Constituție sau altor principii constituționale. Credința noastră însă este, că aceste reduceri precum și multe alte dispoziții din legea dela 7 Aprilie 1934 sunt neconstituționale, deoarece dispozițiunile de lichidare nu sunt liber consimțite de creditor, pentru că declarațiile de neacceptare sunt imposibil de executat și în formă și în fond. Este imposibilitate fizică pentru o bancă cu mii și zeci de mii de debitori, să facă formele prevăzute de art. 40, dar mai ales este imposibilitate morală și materială ca făcând aceste declarații de neacceptare să se expună la consecințele art. 42—43, bucurându-se debitorii ei de morator de 10—15 ani cu o dobândă anuală de 1%, putând urmări numai venitele debitorului și numai pentru dobânda datorată, fiind în schimb banca obligată să execute angajamentele sale conform dreptului comun.

II. Având în vedere cele arătate mai sus și mai ales având în vedere mijloacele de constrângere brutale prevăzute în capitolul III, cari au drept consecință anularea completă a creanțelor institutelor de credit, lăsând băncile descoperite față de creditorii lor,

Recomandăm băncilor membre, să nu se prevaleze de dispozițiunile capitolului III.

III. Considerând că actuala lege impune mari pierderi institutelor de credit, pierderi ce nu pot fi acoperite de nici o bancă de a noastră din fondurile sale proprii, pierderi ce reprezintă

60—70% din active pentru majoritatea institutelor noastre, recomandăm băncilor membre să facă uz de art. 52 din lege și anume să încheie cu creditorii lor (deponenți etc.) un aranjament de plată a datoriilor lor.

Se deschide apoi discuția asupra ambelor rapoarte.

Dl. Dr. Aurel Vlad, președinte, spune, că Partidul Național Liberal, înainte de a veni la putere, a făcut legământ în fața Țării întregi, că va redresa creditul.

Dl. Dinu Brătianu — continuă dl. Vlad — a declarat la consfătuirea majorității, că actuala lege de conversiune s'a votat în afari condițiuni, că dă satisfacție și debitorilor și creditorilor deopotrivă.

Dacă prin creditori, dl. Dinu Brătianu a înțeles numai cele 4 instituțiuni liberale, sau cu conducere liberală din Vechiul Regat, despăgubite de Stat (Creditul Rural, Creditul Urban, Creditul Ipotecar Transitoriu și Casa Rurală), atunci dl. Dinu Brătianu are dreptate.

Dar dacă dl. Dinu Brătianu a înțeles prin acești creditori și alte instituțiuni, și în special instituțiile noastre, atunci afirmațiunile D-sale nu mai corespund realității create de lege.

Legea trebuia să fie egală pentru toți.

Nu se cuvenia să fie făcută nici o singură excepțiune, dacă se urmărea un regim de dreptate în ceea ce privește sacrificiile.

Dar așa cum s'a făcut, instituțiile românești de credit din Ardeal — bănci prin eselență țărănești — au fost pe deantregul sacrificate.

Crearea unei puternice burghezii românești și repararea nedreptăților istorice — după cum a declarat-o dl. Tătăărăscu în 2 Maiu a. c., la Cluj — nu se face prin distrugerea citadelor celor mai importante ale acestei burghezii, cari sunt băncile românești din Ardeal.

Dar dacă băncile noastre, în lipsa unui sprijin efectiv dela Stat, vor fi doborâte toate la pământ prin aplicarea actualei legi de conversiune, în schimb, băncile minoritare înfloresc și acum. Și ele vor fi singurele, cari vor supraviețui aci în Ardeal, astfel că această provincie va fi total lipsită de instrumentul cel mai de seamă din punct de vedere al dezvoltării economice și naționale: Creditul românesc.

Dl. Colonel Boldea, în numele băncilor românești din Banat, cere ca întotdeauna când se face amintire de băncile românești din Ardeal să se adauge: „și Banat”; cere mai departe, ca băncile din

asociație să fie solidare dacă se va acorda vre-un ajutor; cere rezilierea contractului Discom și preluarea acestei afaceri din partea „Solidarității”; intervenții față de guvern în chestia regulamentului legii de conversiune și, în sfârșit, cere să se amintească în mod special și numele dlui Octavian Goga în raportul întocmit de secretar.

Secretarul asociației răspunde dlui Boldea, spunând că

1. solidaritatea băncilor din asociație a fost subliniată în mod special prin raport,
2. intervenții de felul celor asemănătoare cu Discom-ul am făcut, dar fără rezultat,
3. intervențiile în chestia regulamentului au fost făcute încă din bună vreme. Dovadă modificarea art. 76 din legea actuală de conversiune — modificare, care s'a făcut în urma intervențiilor „Solidarității”.
4. numele dlui Goga este de prisos să fie amintit în raport din momentul în care Partidul Național-Agrar — al cărui singur șef dl. Goga este — a fost pomenit cu elogii.

Tot dlui Col. Boldea îi răspunde și dl. Dr. Mihai Veliciu, în numele consiliului de administrație.

La discuția generală au mai luat parte: dl. Dr. Ilie Beu, președintele „Albinei”, dl. Dr. Petru Groza, f. ministru, dl. Dr. Valentin Poruțiu, președ. Băncii Centrale, dl. Ionel Comșa, senator, dl. Sofron Roșca, dir. suc. băncii „Albina” — București etc.

După terminarea discuției generale se prezintă următoarea moțiune:

Adunarea generală ordinară a băncilor românești din Transilvania — grupate în asociația „SOLIDARITATEA” — ținută în 6 Maiu 1934 la Cluj —

ascultând raportul consiliului de administrație,

precum și discuțiile, cari au avut loc din partea membrilor săi asupra situației create instituțiilor românești de credit din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș prin Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane dela 7 Aprilie a. c.,

stabilește următoarele:

1. aprobă și își însușește raportul consiliului de administrație și în special cele 10 puncte rezumative ale acestui raport;
2. având în vedere alternativa în care legea aduce instituțiile de credit, și anume, sau de a se supune modului de lichidare a creanțelor conform cap. I. și II. din lege —

în care caz legea le face posibil să ocrotească și ele, măcar în parte, interesele creditorilor proprii — sau de a se expune lichidării falimentare în urma complectei desechilibrări a drepturilor față de debitorii proprii și obligațiunilor față de creditorii lor,

recomandă membrilor săi SĂ SE PLECE în fața dispozițiunilor de constrângere ale legii și să nu facă uz de dispozițiunile din capitolul III;

3. adunarea generală însă este conștie, că fără ajutor din partea Statului multe instituțiuni membre ale „Solidarității”, nici în acest caz nu se vor putea menține, ci vor fi nevoite să lichideze și, în orice caz, elementele cele mai valoroase pentru Stat, oamenii cruțători și harnici, 4 milioane de țărani și orășeni români, precum și toate așezămintele naționale românești din Transilvania vor suferi pagube ireparabile, iar creditul național pierzând instrumentele firești, întreaga țărănie din această provincie, precum și tânăra burghezie, vor fi aservite cămătarilor și capitalului străin.

De aceia, adunarea generală cere, ca instituțiunile membre ale „Solidarității” să fie împărțășite de un ajutor efectiv din partea Statului, dându-li-se despăgubiri în aceiaș măsură, în care legea actuală acordă Creditului Rural, Creditului Urban, Creditului Ipotecar Transitoriu și Casei Rurale.

Aceasta cu atât mai mult, că băncile noastre au îndeplinit în trecut și rolul băncilor populare, pentru cari Statul a sacrificat până acum sume importante.

Despăgubirile solicitate vor trebui date — prin asociația lor „Solidaritatea” — tuturor băncilor românești din Ardeal, cari nu se află în concordat sau faliment, pentru că fiecare dintre aceste bănci a luat parte efectivă la ridicarea economică a țăranilor români și la sporirea patrimoniului național, sub era maghiară.

4. cere abrogarea tuturor legilor excepționale, cari fac imposibilă realizarea creanței și în special a Legii pentru unificarea unor dispozițiuni din executările silite;

5. aplicarea legii alarmismului față de toți acei, cari prin fapte, vorbe, sau în scris, îndeamnă poporul la neplata datoriilor;

6. moșiunea actuală să fie prezentată, împreună cu raportul consiliului de administrație, din partea unei delegații a „Solidarității”:

M. Sale Regelui,

Guvernului și

Guvernatorului | Băncii Naționale a României.

Adunarea generală

1. aprobă și își însușește raportul consiliului,

2. dă descărcarea Consiliului de administrație și comitetului de cenzori pentru gestiunea lor din 1932 și 1933,

3. aprobă cu umanitate moșiunea prezentată, alegând în delegația, care se va prezenta în audiență la M. Sa Regele, la guvern și la dl Guvernator al Băncii Naționale a României, pe următorii dni:

Dr. Aurel Vlad, președinte,

Leon Bancu, dir. Băncii „Aurora”,
Năsăud,

Dr. Ilie Barbul, deputat, membru în consiliul „Casei Noăstre” — Satu-Mare,

Dr. Ilie Beu, președintele „Albinei” — Sibiu,

Valer Cârje, director la Banca Centrală Bănățană, Timișoara,

Ionel Comșa, senator, director general la Banca Centrală, Cluj,

Dr. Alexandru Dragomir, decanul Baroului Advocaților, Cluj,

Ion Ghișa, dir. la „Crișana” din Brad,

Dr. Mihail Mărcuș — Arad, vicepreședintele Camerei Deputaților,

Ilie Olteanu, secretarul „Solidarității”, Sibiu,

Șofronie Roșca, consilier la „Solidaritatea” — București.

Complectarea consiliului de administrație și a comitetului de cenzori, s'a făcut prin alegerea dlui Dr. Mihail Mărcuș, ca membru în consiliul de administrație, și prin alegerea dlui Iosif Albon, director general la Banca „Victoria” — Arad, în comitetul de cenzori.

Taxele membrilor față de asociație pe anul 1934 au fost stabilite precum urmează:

a) Pentru băncile cu un capital societărar până la Lei 5 milioane (excluziv cele cu un capital societărar de Lei 5 milioane), numai taxele ordinare, adică taxa fundamentală și taxa progresivă;

b) Pentru băncile cu un capital societărar peste Lei 5 milioane (incluziv cele cu un capital societărar de Lei 5 milioane), în plusul taxelor ordinare amintite, și jumătate din taxa de conversiune din 1932 și 1933.

La punctul 6 din ordinea de zi (Eventuale propuneri), nu s'a făcut nici o propunere.

Adunarea generală, care a început la orele 9.15, s'a terminat la orele 12 a. m.

„GORONUL“, inst. de credit și econ., soc. pe acții, Aiud.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și econ., „GORONUL“, soc. pe acții Aiud sunt convocații la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea *Miercuri, în 30 Maiu 1934, la ora 3 p. m.*, în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de censored, examinarea și aprobarea Bilanțului pe 1933, hotărâre asupra beneficiului net și darea descărcării pe anul trecut;
3. Intregirea Consiliului de administrație conform statutelor;
4. Modificarea statutelor fondului de pensiuone al funcționarilor;
5. Fixarea jetoanelor pe 1934;
6. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de administrație conform statutelor;
7. Inchiderea adunării.

Observare. În conformitate cu art. 18 din statute au drept de vot, în adunarea generală, numai acționarii cari sunt trecuți ca atari — de cel puțin 6 luni — în registrele societății și și-au depus, cu cel puțin o zi înainte de adunare, acțiunile și plenipotențele la cassiera societății, sau în timp util, la cassiera sucursalelor societății, ori a centrelor sau a sucursalelor ori cărui institut financiar, membru la „SOLIDARITATEA“ asociația institutelor financiare românești din Ardeal, așa ca avizul despre depozitarea acțiunilor, împreună cu plenipotențele, să sosească la sediul din Aiud, al societății, cel puțin în prezinta adunării generale.

Aiud, la 2 Aprilie 1934.

Activa.		Bilanț general pe anul 1933		Consiliul de Administrație.		Pasiva.	
		Lei	b.			Lei	b.
Cassa		39.261	—	Capital societar		5.000.000	—
Portofoliu:	cambii cu giranți 15,898.426	—		Fond general de rezervă	1.568.298	—	
	cambii hipotec. 22,132.091	—	38,030.517	Fond pt. creanțe dubioase	168,334	—	1.736.632
Conturi-curente		9,988.152	—	Fond de pensiuone al funcționarilor		992.885	—
Imobile:	proprii 340.000	—		Dep. spre fructif. pe livrete	20,823.918	—	
	de vânzare 2,787.878	—	3,127.878	în cont-crt.	645.695	—	21.469.613
Efecte publice și acțiuni		829.000	—	Conturi-curente		2,787.027	—
Diverse conturi debitoare		1.842.835	—	Reescont		21.066.850	—
Mobilier		1	—	Diverse conturi creditoare		754.660	—
				Dividendă neridicată		42.195	—
				Beneficiu net		7.782	—
		53.857.664	—			53.857.644	—
	<i>Conturi de ordine:</i>				<i>Conturi de ordine:</i>		
Efecte, cauțiuni și garanții		32.093.539	—	Diversi, efecte, cauțiuni și garanții		32.093.539	—
		85.951.183	—			85.951.183	—

Debit.		Pierdere și Profit pe anul 1933.		Credit.		
		Lei	b.			
Dobânzi:	de reescont 169.687	—		Beneficiu reportat din 1932		17.812
	de cont-curent 103.190	—	272.877	Dobânzi: cambiale	463.744	—
Cheltueli generale, salare, imprim., reg., porto etc.	441.902	—		după efecte proprii	30.986	—
Impozite	66.595	—	508.497	Comision		132.114
Beneficiu net		7.782	—	Chirii și arânzi		144.500
		789.156	—			789.156

Aiud, 31 Decembrie 1933.

ss. Dr. N. Marcu, director, expert contabil. Pentru contabilitate: ss. Petru Vlad, procurist, cont.-autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ss. Dr. Pop, președ. ss. At. Roșian. ss. Dr. Oniga. ss. Dr. Gruța. ss. Man. ss. Muntean. ss. Gheșcheș.

Aiud, 30 Aprilie 1934.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele.

COMITETUL DE CENSORI.

ss. Ioan Bucur, președinte.

ss. Dr. Aurel Radu.

ss. Ioan Rebeaga.